

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์

Factors Affecting Academic Administration of Schools under the
Secondary Educational Service Area Office Nakhon sawan

นงนุช อินทรโคกสูง¹ ทินกร ชอัมพงษ์² และเยาวเรศ ภัคดีจิตร³
Nongnuch Intarakoksung, Thinnakorn Cha-umpong and Yaowares akdeejit

Received: February 17, 2022

Revised: April 01, 2022

Accepted: April 13, 2022

DOI: 10.14456/jra.2022.121

บทคัดย่อ

บทความวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน 2) ศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน และ 4) สร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหารและครู จำนวน 322 คน การกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางเครชีและมอร์แกน และการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครองและชุมชน งบประมาณ อาคารสถานที่ และสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.95, 0.85, 0.92, 0.91, 0.91, 0.95 ตามลำดับ และแบบสอบถามระดับการบริหารวิชาการมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.99 สถิติใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.44) 2) ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.48) 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์กันทางบวก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.61-1.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน (X_3) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร (X_1) ด้านงบประมาณ (X_4) ด้านสื่อและเทคโนโลยี (X_6) และด้านครูผู้สอน (X_2) ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

¹⁻³ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์; Nakhon Sawan Rajabhat University

Corresponding author, e-mail: titiksasa@gmail.com, Tel 083-2176469

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถพยากรณ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนได้ร้อยละ 64.00 ดังสมการพยากรณ์ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = 0.37 + 0.17(X_3) + 0.18(X_1) + 0.23(X_4) + 0.13(X_6) + 0.20(X_2)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = 0.18(Z_3) + 0.19(Z_1) + 0.24(Z_4) + 0.16(Z_6) + 0.18(Z_2)$$

คำสำคัญ: ปัจจัย, การบริหารงานวิชาการ, ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ
การบริหารงานวิชาการ, โรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษา

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the level of factors affecting academic administration of schools; 2) to study the level of academic administration of schools; 3) to study the relationship between factors affecting academic administration of schools; and 4) to create an equation for forecasting factors affecting the schools' academic administration. The sample consisted of 322 administrators and teachers. The sample size was determined using Craigis and Morgan tables and simple randomization. The tools used for data collection were the questionnaire on leadership factors of administrators, teachers, parents and communities, budgets, buildings, and educational media and technology. The reliability values were 0.95, 0.85, 0.92, 0.91, 0.91, 0.95, respectively, and the academic management questionnaire had the reliability of 0.99. The statistics used in the data analysis were mean, standard deviation, Pearson correlation coefficient and stepwise multiple regression analysis. The results of the research were as follows: 1) factors affecting the schools' academic administration, overall were at a high level ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.44); 2) the schools' academic administration level, overall was at a high level ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.48); 3) there was a positive correlation between factors affecting academic administration. The correlation coefficient was between 0.61-1.00 with a statistically significant level of .01; and 4) parents and community factors (X_3) administrative leadership (X_1) budget (X_4) media and technology (X_6) and teachers (X_2) affected the schools' academic administration with a statistical significance at the .05 level, the schools' academic administration was predicted by 64.00 percent as follows:

Forecast equations in raw score form

$$Y = 0.37 + 0.17(X_3) + 0.18(X_1) + 0.23(X_4) + 0.13(X_6) + 0.20(X_2)$$

Forecast equations in standard score form

$$Z = 0.18(Z_3) + 0.19(Z_1) + 0.24(Z_4) + 0.16(Z_6) + 0.18(Z_2)$$

Keywords: Factors, Academic Administration, Factors Affecting Administration, Academics Administration, Schools in Educational Areas

บทนำ

การพัฒนาประเทศไทยให้มีความเจริญก้าวหน้าไปอย่างมีเสถียรภาพท่ามกลางสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงทั้งด้านการเมือง สังคม เศรษฐกิจ การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์นั้นจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับคุณภาพการศึกษา เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ มีศักยภาพ และมีความพร้อมที่จะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและขยายวงกว้างไปสู่การพัฒนาสังคมตลอดจนการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญรุ่งเรืองต่อไปได้อย่างมีหลักการ ควบคู่พื้นฐานของการมีคุณธรรม จริยธรรม และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดีในการเป็นพลเมืองยุคศตวรรษที่ 21 สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขโดยการจัดการศึกษาที่ดีนั้นต้องส่งเสริมให้มนุษย์ทุกคน ทุกวัยสามารถเรียนรู้ได้อย่างไร้ขีดจำกัด พัฒนาศักยภาพที่มีอยู่ให้ดียิ่งขึ้น และส่งเสริมศักยภาพที่ซ่อนอยู่ในบุคคลให้ได้รับการกระตุ้น และพัฒนา เพื่อการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ตามเจตนารมณ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต การพัฒนาการศึกษาของชาติจึงเป็นภารกิจหลักในการพัฒนาคน อันเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน จะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็งและมีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาประเทศโดยเฉพาะการพัฒนาคนหรือทุนมนุษย์ให้เข้มแข็ง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคศตวรรษที่ 21 และการเสริมสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของคน ทั้งในเชิงสถาบัน ระบบโครงสร้างของสังคมให้เข้มแข็งสามารถเป็นภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายจิตใจสติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ ทั้งนี้การศึกษาช่วยเสริมสร้างความรู้ ความคิด ทักษะในการ

ดำเนินชีวิตที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ นำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้าของสังคมและประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

การบริหารงานวิชาการเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การดำเนินชีวิตประสบความสำเร็จในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านการเรียน การประกอบอาชีพ การดำเนินชีวิต รวมทั้งการเป็นที่ยอมรับในสังคม อาจกล่าวได้ว่า การศึกษาเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับคนทุกวัยนอกจากการศึกษายังเป็นการพัฒนาองค์ความรู้การศึกษายังช่วยสร้างจิตสำนึกในการเป็นมนุษย์ที่มีอารยธรรมทางปัญญา และมีความงดงามทางจิตใจ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคน การพัฒนาชาติบ้านเมือง เพราะการศึกษาสร้างให้คนมีความรู้ความสามารถ มีพื้นฐานและทักษะที่จำเป็นในการแก้ปัญหาทุกด้านของชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิต การเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดความก้าวหน้า ในด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว การศึกษาจึงกลไกสำคัญ ในการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้ากับการเปลี่ยนแปลงของโลก ตามเจตนารมณ์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการพัฒนา สนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้จัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 และพัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพมุ่งสู่องค์กรคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

สภาพการณ์ปัจจุบัน พบว่า การบริหารงานวิชาการมีปัญหาหลายประการ ประกอบด้วย การขาดการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร ผู้บริหารขาดการส่งเสริมให้ครูจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและสิ่งเรียนรู้ใหม่ ๆ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ครูวัดผลประเมินผลผู้เรียนไม่ตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ครูยังไม่สามารถนำกระบวนการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารขาดการบริหารงานนิเทศอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารขาดการกำกับ ติดตามผลการจัดระบบและกระบวนการแนะแนวทางการศึกษา ผู้บริหารและครูขาดการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่น ๆ ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้บริหารและครูขาดการมีส่วนร่วมในการสำรวจและศึกษาข้อมูล การจัดการศึกษาของชุมชนร่วมกับสถาบันการศึกษาอื่น และผู้บริหารขาดการสนับสนุนให้มีศูนย์สื่อหรือศูนย์วิชาการของสถานศึกษา เพื่อเป็นแหล่งผลิตและให้บริการสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษาแก่ครู (ภัทรารักษ์ คล้ายแก้ว, 2561) นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยสนับสนุนส่งเสริมการบริหารงานวิชาการหลายปัจจัย ศักยภาพของผู้บริหารในการพึ่งตนเองในการพัฒนางานวิชาการ การขาดครู ซึ่งมีทั้งขาดจำนวนและขาดครูผู้สอนที่ตรงสาขาวิชา ตลอดจนครูมีปัญหาเกี่ยวกับทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ไม่ให้ความสำคัญกับการประเมินสมรรถนะและพัฒนาตนเองด้วยการทำแผนพัฒนาตนเอง (ID Plan) ตามสมรรถนะที่บกพร่อง ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์หรือแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน โรงเรียนและนักเรียนขาดวัสดุอุปกรณ์ และสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย ไม่มีระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่

รองรับการสืบค้นข้อมูลของนักเรียน โรงเรียนขาดการประเมินผลการดำเนินงานอาคารสถานที่ การจัดทำตารางการใช้และตรวจสอบสภาพอาคารสถานที่อย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนปัญหาการบริหารงานวิชาการที่เป็นระบบ (สุกัญญา นิมพันธ์, 2563)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 37 โรงเรียน แบ่งเป็นโรงเรียนใหญ่พิเศษ จำนวน 3 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 5 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 11 โรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 18 โรงเรียน จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (Ordinary National Educational Test: O-Net) ปี 2563 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยดังนี้ภาษาไทย 52.07 ภาษาอังกฤษ 32.21 คณิตศาสตร์ 24.33 วิทยาศาสตร์ 29.70 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยดังนี้ภาษาไทย 43.45 สังคมศึกษาฯ 35.72 ภาษาอังกฤษ 28.56 คณิตศาสตร์ 26.27 วิทยาศาสตร์ 32.52 จากรายงานจะเห็นถึงปัญหาในการบริหารวิชาการของโรงเรียนเพราะยังไม่มีวิชาใดที่มีค่าเฉลี่ยเกินร้อยละ 50 ซึ่งชี้ให้เห็นว่าผู้บริหาร ครูผู้สอนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องรวมถึงทรัพยากรต่าง ๆ กระบวนการบริหารจัดการและกระบวนการจัดการเรียนรู้จะต้องเร่งพัฒนาอย่างเร่งด่วนเพราะเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จการบริหารจัดการสถานศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์, 2563)

จากสภาพและปัญหาที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาระดับปัจจัยการบริหารงานวิชาการ ระดับการบริหารงานวิชาการ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารงาน วิชาการกับการบริหารงานวิชาการ โดยมุ่งหวังที่จะใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการปรับปรุง แก้ไขปัญหา และอุปสรรค ในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียน เพื่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารงานวิชาการกับการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครู จำนวน 322 คน โดยใช้ ตารางของเครจซี่และมอร์แกน และทำการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น

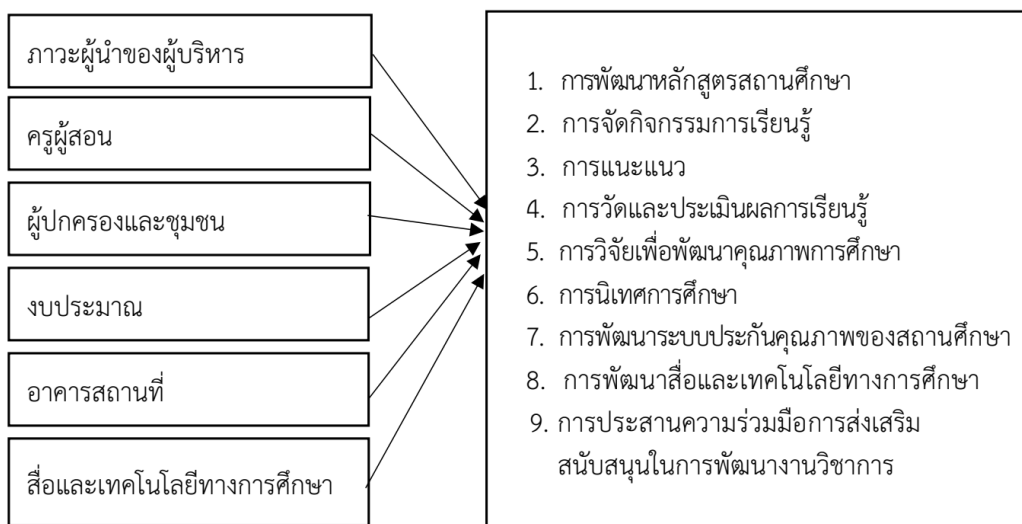
แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารและครู ประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยเพศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน จำนวน 57 ข้อ ครอบคลุมทั้งหมด 6 ปัจจัย ดังนี้ 1) ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) ปัจจัยครูผู้สอน 3) ปัจจัยผู้ปกครองและชุมชน 4) ปัจจัยงบประมาณ 5) ปัจจัยอาคารสถานที่ 6) ปัจจัยสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ตอนที่ 3 การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน จำนวน 85 ข้อ ครอบคลุมทั้งหมดทั้งหมดยกเว้น 9 ด้าน ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) การแนะแนว 4) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 5) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 6) การนิเทศการศึกษา 7) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพของสถานศึกษา 8) การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา 9) การประสานความร่วมมือการส่งเสริมสนับสนุนในการพัฒนางานวิชาการ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) โดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรพยากรณ์

ตัวแปรเกณฑ์

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับปัจจัยการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.44)

เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ปัจจัยสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ปัจจัยอาคารสถานที่ ปัจจัยงบประมาณ ปัจจัยครูผู้สอน ปัจจัยผู้ปกครองและชุมชน และปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร

2. ระดับการบริหารวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา นครสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.48) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการแนะแนว ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการประสานความร่วมมือการส่งเสริมสนับสนุน ในการพัฒนางาน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพของสถานศึกษา

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารงานวิชาการกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ พบว่า ปัจจัยทางการบริหารงานวิชาการ 6 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) ปัจจัยครูผู้สอน 3) ปัจจัยผู้ปกครองและชุมชน 4) ปัจจัยงบประมาณ 5) ปัจจัยอาคารสถานที่ และ 6) ปัจจัยสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวก ($r_{xy} = 0.78$) กับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.78$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าความสัมพันธ์สูงสุด คือ ปัจจัยผู้ปกครองและชุมชน ($r_{xy} = 0.70$) รองลงมา คือ ปัจจัยครูผู้สอน ($r_{xy} = 0.70$) ปัจจัยงบประมาณ ($r_{xy} = 0.69$) ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ($r_{xy} = 0.66$) ปัจจัยอาคารสถานที่ ($r_{xy} = 0.64$) และข้อที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ ปัจจัยสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ($r_{xy} = 0.61$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อสร้างสมการพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ โดยใช้ปัจจัยการบริหารงานวิชาการเป็นตัวพยากรณ์ พบว่า ปัจจัยผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยงบประมาณ ปัจจัยสื่อและเทคโนโลยี และปัจจัยครูผู้สอน เป็นปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ร่วมกัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมเท่ากับ .80 สามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ได้ร้อยละ 64 สร้างสมการพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = 0.37 + 0.17(X_3) + 0.18(X_1) + 0.23(X_4) + 0.13(X_6) + 0.20(X_2)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z' = 0.18(Z_3) + 0.19(Z_1) + 0.24(Z_4) + 0.16(Z_6) + 0.18(Z_2)$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับปัจจัยการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ ทั้ง 6 ปัจจัย โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ปัจจัยการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนส่งผลอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ปัจจัย สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ปัจจัยอาคารสถานที่ ปัจจัยงบประมาณ ปัจจัยครูผู้สอน ปัจจัย ผู้ปกครองและชุมชน และปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร มีประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปราย ดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สถานศึกษามุ่งรักษาสื่อและเทคโนโลยีให้อยู่ ในสภาพพร้อมใช้งานได้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ เล็งเห็นว่าในสังคมโลกยุคปัจจุบันเป็นยุคแห่งเทคโนโลยี เทคโนโลยีมีความสำคัญในการช่วย ศึกษาหาความรู้ได้อย่างรวดเร็ว กว้างไกลและทั่วถึง ทันโลก ทันเหตุการณ์ สถานศึกษาจึงมีการ วางแผนในการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีมาใช้ในสถานศึกษาให้เพียงพอ และบำรุงรักษาสื่อและ เทคโนโลยีให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานได้เป็นอย่างดีพร้อมที่จะใช้งานอยู่เสมอ เทคโนโลยีจึงเป็นปัจจัย สำคัญในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของสุกัญญา นิ้มพันธ์ุ (2563) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 5 ปัจจัยด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ส่งผลอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครู ผลิต จัดหา ใช้และเก็บรักษาสื่อการเรียนการ สอน

1.2 ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาราย ข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีอาคารเรียนและอาคารประกอบเพียงพอ กับ จำนวนนักเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า อาคารสถานที่เป็นส่วนที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้กับงาน วิชาการ ให้สามารถดำเนินการไปได้ด้วยความราบรื่น โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ เห็นว่าการมีอาคารเรียนและอาคารประกอบเพียงพอ กับ จำนวนนักเรียน ส่งผลให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพ สืบเนื่องมาจากสถานศึกษาที่มี อาคารเรียนเพียงพอกับจำนวนนักเรียนนั้น จะเป็นสถานศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ ดีกว่าสถานศึกษาที่มีอาคารเรียนไม่เพียงพอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนการสอนใน สภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวยส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน การมีอาคารเรียนที่เพียงพอจึง เป็นสิ่งสำคัญอย่างมากในการที่จะพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของณัฐธิดา งามตา (2561) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36 สหวิทยาเขตอิงโขง ปัจจัย ด้านความพร้อมเกี่ยวกับสถานที่ส่งผลอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.3 ปัจจัยด้านงบประมาณ โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดสรรงบประมาณมุ่งพัฒนาการเรียนการสอนเป็นอันดับแรก และสอดคล้องกับสภาพความต้องการด้านวิชาการของโรงเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะว่างบประมาณ มีความสำคัญและเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการบริหารงานวิชาการ แต่ทรัพยากรของหน่วยงานนั้นมีจำนวนจำกัด จึงจำเป็นต้องใช้งบประมาณอย่างรอบคอบเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ ได้เล็งเห็นว่าการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการด้านวิชาการของสถานศึกษา จะช่วยให้เกิดการใช้งบประมาณได้ตรงตามเป้าหมาย ทำให้เกิดประโยชน์และเกิดความคุ้มค่าต่องานวิชาการ สามารถแก้ไขปัญหาทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้ ส่งผลให้การดำเนินการบริหารงานวิชาการเป็นไปตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ ภาพซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของชนกานต์ เอี่ยมสะอาด (2564) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ด้านงบประมาณส่งผลอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารจัดการสรรงบประมาณอย่างคุ้มค่ากับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1.4 ปัจจัยครูผู้สอน โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นตัวบ่งบอกถึงคุณภาพในการบริหารวิชาการของสถานศึกษานั้น ๆ ครูผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญในการที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพของการบริหารงานวิชาการ ด้วยการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งโรงเรียนของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ ได้เล็งเห็นว่าคุณสมบัติความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด เนื่องจากสถานศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูง พบว่าครูผู้สอนในสถานศึกษานั้น ๆ เป็นผู้ที่มีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอิวัฒน์ พันธรัตน์ (2562) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ปัจจัยด้านครูผู้สอนส่งผลอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีความรู้ในการจัดการเรียนการสอน

1.5 ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก พิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การติดตามการเรียนรู้ของนักเรียนอยู่เสมอ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้ปกครองนั้นเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด จึงมีส่วนสำคัญในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ เห็นว่าการที่ผู้ปกครองมีการติดตามและเอาใจใส่การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญ ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพราะผู้ปกครองจะมีการติดตามผลการเรียนอยู่เสมอ ดูแลเอาใจใส่เมื่อเกิดปัญหา และในด้านพฤติกรรมก็จะช่วยป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนของนักเรียนให้มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอิวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านผู้ปกครองและชุมชน ส่งผลอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้ปกครองมีการติดตามและเอาใจใส่นักเรียนอยู่เสมอ

1.6 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีความรู้ที่จำเป็นต่อการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารทั้งนี้เป็นเพราะว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร คือ ความรู้ความสามารถของ ผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการ สามารถจูงใจให้คณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องให้เกิดความร่วมมือ และยอมรับ ลักษณะของความเป็นผู้นำในการบริหารงานวิชาการมีการดูแลให้คำปรึกษาเพื่อ ให้ งานวิชาการซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพผู้เรียนเป็นไป ตามหลักสูตรที่สถานศึกษากำหนดไว้ มีความสามารถแก้ปัญหาด้านวิชาการในทุก ๆ เรื่องได้ และเป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์มีวิสัยทัศน์และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง สามารถนำองค์กร ไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของชนกานต์ เอี่ยมสะอาด (2564) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ด้าน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารส่งผลอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหาร สถานศึกษามีความรู้ที่จำเป็นต่อการบริหารงานวิชาการ

2. ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา นครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการแนะแนว ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการประสานความร่วมมือ การส่งเสริมสนับสนุนในการพัฒนางาน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อและ เทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพของสถานศึกษา เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านมี ผลการวิจัย ดังนี้

2.1 ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดให้มีการสอนซ่อมเสริม กรณีที่มี ผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า สถานศึกษามีการวางแผนการวัดผล ประเมินผล ที่เป็นระบบตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดมีการวัดประเมินผลการเรียนทุกช่วงชั้นมีการจัดทำเอกสาร หลักฐานการศึกษาถูกต้องตามระเบียบการวัดผลประเมินผล และมีการอนุมัติผลการเรียน ถูกต้องตามระเบียบ ทุกรายภาค และรายปี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอิวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562) พบว่า การบริหารงานวิชาการด้านการวัดประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการ เรียน อยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ทั้งนี้เป็นเพราะว่า สถานศึกษาได้จัดทำหลักสูตรและพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) จัดโครงสร้างของหลักสูตร และหลักสูตรสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้ตรงกับเป้าหมายวิสัยทัศน์ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีการเปิดรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อรองรับนโยบายต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐธิดา งามตา (2561) พบว่า การบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านการแนะแนว โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า สถานศึกษามีการจัดระบบโครงสร้างในการแนะแนวเป็นอย่างดี มีระบบคัดกรองนักเรียนมีเอกสารที่เป็นปัจจุบัน มีการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและช่วยเหลือนักเรียนที่ยากจน หรือมีปัญหาทางการเรียน และมีการประสานงานกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่นด้านการแนะแนวการศึกษาต่อเป็นประจำทุกปี แต่สถานศึกษาควรคัดเลือกครูที่มีความถนัดมาทำหน้าที่อนุกรรมการแนะแนว หรือการส่งเสริมพัฒนาครูให้ได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องของจิตวิทยาและการแนะแนว เพื่อสามารถเป็นครูแนะแนวที่สามารถแนะแนวช่วยเหลือนักเรียนได้ทุกคนทุกช่วงชั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐธิดา งามตา (2561) พบว่า การบริหารงานวิชาการ ด้านการแนะแนว อยู่ในระดับมาก

2.4 ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดทำเครื่องมือการนิเทศภายในและดำเนินการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า สถานศึกษามีปฏิทินในการวางแผนการนิเทศ ของสถานศึกษาที่ชัดเจนเป็นระบบ ให้ความรู้กับครูเพื่อให้เข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศ ว่าเป็นกระบวนการที่เป็นการช่วยเหลือ ร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาศักยภาพของครูในการจัดกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งส่งผลต่องานวิชาการของสถานศึกษาอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัญญา นิ้มพันธ์ (2563) พบว่า การบริหารงานวิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับมาก

2.5 ด้านการประสานความร่วมมือการส่งเสริมสนับสนุนในการพัฒนางาน โดยรวม ส่งผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมสนับสนุนในการพัฒนางานวิชาการและปรับปรุงแก้ไขปัญหาร่วมกัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า สถานศึกษามีกลุ่มสหวิทยาเขตที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จัดไว้ให้ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนภายในสหวิทยาเขต มีการติดต่อประสานงานกันระหว่างโรงเรียนภายในกลุ่มสหวิทยาเขต อย่างสม่ำเสมอในเรื่องของนโยบายต่าง ๆ ที่ทางเขตพื้นที่การศึกษา

กำหนด แต่สถานศึกษายังขาดการประสานความร่วมมือกับชุมชน ในการสืบสานจารีตประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งสถานศึกษาควรให้ชุมชนเข้ามาเป็นวิทยากรหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือการระดมทรัพยากรจากท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐธิดา งามตา (2561) พบว่า การบริหารงานวิชาการ ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น ผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมาก

2.6 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ทั้งนี้เป็นเพราะว่าครูผู้สอนส่วนมากมีวุฒิและประสบการณ์ มีความรู้ ความสามารถ ตรงกับวิชาที่สอน ครูมีความถนัดในการจัดกิจกรรมตามกลุ่มสาระที่สอน แต่กระบวนการสอนของครูยังไม่ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะห้องสมุดและครูส่วนมากขาดการนำสื่อการสอนที่หลากหลายมาเป็นส่วนหนึ่งในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่มีความหลากหลายและไม่นำผลการจัดกิจกรรมมาพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน ในรูปแบบวิจัยในชั้นเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนกานต์ เอี่ยมสะอาด (2564) พบว่า การบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

2.7 ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ที่มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ทั้งนี้เป็นเพราะว่าสถานศึกษามีการวางแผนในการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีให้มีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ในแต่ละปี การศึกษา รวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้มีการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ แต่ยังขาดการนำปัญหาในการจัดกระบวนการเรียนรู้ไปพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี เพื่อใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนหรือการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการ ชมรมวิชาการ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐธิดา งามตา (2561) พบว่า การบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี อยู่ในระดับมาก

2.8 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การกำหนดแนวทางการใช้การวิจัยในชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าครูบางท่านไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ อีกทั้งสถานศึกษาไม่ได้สนับสนุนในการจัดอบรมให้ความรู้กับครูในการทำวิจัย และสถานศึกษาต้องกำหนดให้การวิจัยเป็นนโยบายที่สำคัญของสถานศึกษา มีการวางแผนตั้งแต่ต้นปีการศึกษาช่วยเหลือสนับสนุนให้ครูทำวิจัยทุกคน และติดตามผลการทำวิจัยของครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัญญา นิมพันธ์ (2563) พบว่า การบริหารงานวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

2.9 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพของสถานศึกษา โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าสถานศึกษาให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา และตัวชี้วัดของกระทรวง มีโครงการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และดำเนินงานตามแผนงาน/กิจกรรมที่วางไว้อย่างสม่ำเสมอ มีการจัดทำ SAR ของสถานศึกษาเพื่อรายงานต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นประจำทุกปีการศึกษาสามารถเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อรับรองการประเมินคุณภาพจากหน่วยงานภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอริวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562) พบว่า การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา อยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารงานวิชาการกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์ เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์ พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของชนกานต์ เอี่ยมสะอาด (2564) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน มีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อสร้างสมการพยากรณ์การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน พบว่า ปัจจัยผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยงบประมาณ ปัจจัยสื่อและเทคโนโลยี และปัจจัยครูผู้สอน เป็นปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมเท่ากับ 0.80 สามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนได้ร้อยละ 64 ($R^2 = 0.64$) และสร้างสมการพยากรณ์การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนในรูปคะแนนดิบได้ ดังนี้

$$Y' = 0.37 + 0.17(X_3) + 0.18(X_1) + 0.23(X_4) + 0.13(X_6) + 0.20(X_2)$$

ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน พบว่า เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์ มากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ปัจจุบันมีการเน้นการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการบริหารงานโรงเรียนซึ่งชุมชนเข้ามาในรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในงานการบริหารงานวิชาการเช่น เป็นวิทยากรให้ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐธิดา งามตา (2561) พบว่า ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้ปกครอง

และตัวแทนชุมชนมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในงานวิชาการ เช่น เป็นวิทยากรให้ความรู้ ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นให้แก่ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร และมีความตระหนักและสนใจในการเรียนของบุตรหลานโดยรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็นและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 ได้บัญญัติเกี่ยวกับชุมชน ไว้ดังนี้ มาตรา 8 (2) การจัดการศึกษาให้ยึดหลักให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 9 (6) การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์ ดังนี้

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่ของการวิจัย

ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ผู้บริหารมีความรู้ ความสามารถ มีการวางแผน ปฏิบัติงานวิชาการอย่างเป็นระบบ ใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานวิชาการ กำกับ ติดตาม และ ประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและมีคุณธรรม จริยธรรมและปฏิบัติตาม จรรยาบรรณวิชาชีพเป็นแบบอย่างที่ดี

ปัจจัยครูผู้สอน มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ใช้เทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วัดผลประเมินผลการเรียนการสอนสอดคล้องกับตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ และทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอยู่เสมอ

ปัจจัยผู้ปกครองและชุมชน จัดประชุมและประชาสัมพันธ์กิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ต่อผู้ปกครองและชุมชนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมรับภาระค่า ใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น

ปัจจัยงบประมาณ จัดทำแผนการใช้เงินงบประมาณอย่างเหมาะสม การเบิกจ่ายงบประมาณด้านวิชาการเป็นไปตามแผนงบประมาณประจำปี รายงานผลการใช้เงินต่อคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดอย่างชัดเจนและทั่วถึง

ปัจจัยสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา มีการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน พัฒนาสื่อที่ทันสมัยและบำรุงรักษาสื่อและเทคโนโลยีให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จากการวิจัย พบว่า ปัจจัยการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก จึงควรส่งเสริมสนับสนุนทุกปัจจัย การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานของโรงเรียน

2. จากการวิจัย พบว่า ปัจจัยการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ทั้ง 6 ปัจจัยสามารถส่งผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียน ดังนั้นผู้บริหาร ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายสามารถผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เพื่อวางแผน ปรับปรุงและพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์ ใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนและกำหนดนโยบาย เพื่อพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์

2. ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เป็นข้อมูลใช้ในการวางแผนและกำหนดนโยบายการบริหารงานในสถานศึกษา พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์

3. ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์ สามารถนำผลการวิจัยไปวิเคราะห์ พัฒนาปรับปรุง แก้ไขการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนตนเองต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: บริษัท
พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562*.
กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- ชนกานต์ เอี่ยมสะอาด. (2564). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
มัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ณัฐธิดา งามตา. (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36 สหวิทยาเขตอิงโขง*. (การศึกษา
ค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิต
วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ภัทรภรณ์ คล้ายแก้ว. (2561). *แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัด
ชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัย
ราชภัฏนครสวรรค์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานครสวรรค์. (2563). *รายงานผลการทดสอบทาง
การศึกษาระดับชาติ (O-NET)*. นครสวรรค์ (อัดสำเนา).
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.).
- สุกัญญา นิมพันธุ์. (2563). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครสวรรค์.
- อริวัฒน์ พันธุ์รัตน์. (2562). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.